

A pártusokban az elődeinket tisztelhetjük

A sivatag lovagjai, a magyarság nemzetalkotói

A Szepes Gyula Művelődési Központ Rováskörének volt a vendége Marton Veronika, tanár-sumerológus, aki több mint 25 éve foglalkozik az ókori népek történetével, mitológiájával.

Az 1990-es évek végén a Miskolci Bölcsész Egyesület keretein belül, az akkor még Argentínában élő Badiny Jós Ferenc sumerológus professzor vezette Sumerológia Tanszéken három és fél évig oktatatta Marton Veronika Mezopotámia történelmét, mitológiáját és az ékírást. Mindezek oktatását azóta is folytatja országszerte és külföldön is. Közép-Európában ő az egyetlen, aki ékírásból fordít. Eddig hét könyve jelent meg. „A Párthus Birodalom mostohagyermek a történetírásnak. Az általános történelmi munkák szinte meg sem említik; jó, ha néhány bekezdést, oldalt írnak róla. Sem az érdemeiket, sem a történelmi nagyságukat nem értékeli. Az ókorban nagyjából a mai Irán területén éltek a pártusok. A birodalmuk Kr. e. 247-től Kr. u. 228-ig földrajzilag és politikailag meghatározó világhatalom, Róma méltó ellenfele volt” – állapította meg egyik írásában, de kik voltak a pártusok?

Marton Veronika:
– Kr. e. 196-tól lehet beszélni Párthus Birodalomról, addig csak különféle területeket hódított meg. Igazából utána lettek naggyá. A pártusok területe kezdetben Parthava tartományra korlátozódott. Később meghódították gyakorlatilag az egész Közel-Keletet. Hatalmas birodalmat hoztak létre. Mi az elődeinket tisztelhetjük bennük, ugyanis a német évkönyvek és néhány magyar krónika is a magyarokat a pártusokkal azonosítja. A Párthus Birodalom megszűnte után (Kr. u. 228 táján) az északi tartományok lakossága elmenekült északra a szkítákhoz, a

Római Birodalomba, Bizáncba, Makedóniába (ami Bizánchoz tartozott) és városokat alapítottak. Akik a szkítákhoz menekültek, csatlakoztak a hunokhoz, illetve a hunok egyik alkotóelemeként jöttek a Kárpát medencébe. Négy népcsoportot szoktak azonosítani: a barkókat, a matyókat, a tahókat és a gányókat.

– Mit jelent maga a szó: pártus?
– A pártus név kivándorlót jelent. A szkíták száműzöttjei elpártoltak – a szó a magyar nyelvben is visszaköszön, mint pártütő, pártos. Van egy érdekes szavunk: a pártás. Nagy valószínűséggel, amikor a pártusok az egyiptomi hadseregben, II. Ramszesz fáraó idején zsoldosként harcoltak, akkor megkülönböztető jelként homlokpántot viseltek. Ez a magyarban pártaként tűnik fel. Női párta is volt, a homlokszalag pedig a férfiaké volt. Erről a megkülönböztető jelről csúszhatott át az elpártolt kifejezésre. Vagy for-

Marton Veronika: A Párthus Birodalom mostohagyermek a történetírásnak

dítva: minden elpártoltnak homlokpántja volt.
– Mióta foglalkozik a pártusokkal?
– Négy éve. Amerikában Botos László vezetésével alakult a Magyarságtudományi Intézet. Ő kért meg, hogy írjak a sumérokról. Mivel nem talált senkit, aki a pártusokról írna, elvállaltam azt is. Az általuk megjelentetett könyvből, a Magyarságtudományi tanulmányokban 23 oldalt írtam. Aztán arra gondoltam, ha már ennyit foglalkoztam ezzel, akkor kibővítem. Így született meg a

könyvem A pártusok, a sivatag lovagjai – a magyarság nemzetalkotói.
– Hol nézett utánuk? Hogy lehet a pártusok után kutatni?
– Könnyen. Megnéztem a 19. századi forrásokat, melyek római és görög forrásokra hivatkoznak. Az egyházi könyvtárakban pedig minden megvan.

– Hogyan lett sumerológus?
– Egészen véletlenül. Az első tanulmányom Kőrösi Csoma Sándor megkövetése volt, amit 1997-ben Miskolcon adtam elő. Badiny Feri bácsi is jelen volt és elolvasta ezt a tanulmányt. Akkoriban olyanokat keresett, akik a sumérral tudnának foglalkozni. Ez idő tájt én már sok mindent tudtam róluk. Egy kedves barátom, Imre Kálmán a Római Bibliaintézet igazgatójának sumér nyelvkönyvét kezdte fordítani. Csatlakoztam hozzá. Az első kötetet ő fordította, a másodikat én és egymásért lektoráltuk. Utána kérték fel Miskolcon, hogy tanítsak.

Azóta is vannak kurzusaim.
– A pártusok milyen nyelven beszéltek?
– Pehlevi nyelven, ami az északi arámihoz nagyon hasonló. A pártusok nyelve méd-szkíta nyelvjárás. A déli arámi pedig a héber elődje. (ks)

Olvastuk – folyóirat duna-part

Vonaton, Vigyázz!, Nem lettem híres, Meztelenség, A feltámadás elmarad, Komoly lébecelő, Vannak pillanatok, Csavarodik – verscímek, Kiss Dénes költeményeinek címe, amelyekkel a Duna-part legfrissebb számának versösszeállítása indul. Ezeket követi Bakonyi Istvánnak Kiss Dénes születésnapjára írt köszöntő elemzése. Király Farkas két költeménye után Bertha Zoltán Fehér csendben címmel írt méltatása olvasható, amely a magyar kultúra napján hangzott el Érden, a Szepes Gyula Művelődési Központban, amikor Király Farkas átvette a Bella Istvándíjat. Sinkovits Péter Távoli fővények című prózai írását Mogyorósi Erika, Benke László és Tóth Sándor versei követik. T. Ágoston László Vervétel és Zsirai László Malacpofa című elbeszélése után Baán Tibor költeményei, majd H. Badabás Ildikó Lélek-körjáraton és Kelényi István: Gulácsy, az álomlovag című írása zárja a Szépfírás rovatot.

A Horizont rovatban Jozsif Brodzskij verseit Jorgosz Baia, Radu Tculescu prózai írásait pedig Szlafkay Attila fordításában közli a folyóirat. Akit a halál kitanított címmel Németh László Bodnárné című drámájának az Újpest Színházban látott előadásáról írt Borbély László. Ezt követően olvasható Kovács József László és Paulovits Terézia Újra öröl a hajómalom a Dunán, majd Tóth Sándor Keresztény humanizmus és felsőoktatás című írása. A Galéria rovatban Szakolczay Lajos a II. érdi művésztelép kiállításáról, Kovács Albert pedig Bánsághi Tibornak a Zsókavár Galériában bemutatott képeiről írt értékelést. Újváry Zoltán két könyvéről – amelyekben a szerző szólások és közmondások nyomában járt – Erdei Sándor írt, Zsille Gábor pedig Tóth Sándor csillagárnyék című verseskötetéről közöl értékelést. Középiskolás szerzőknek az 1956-os forradalomról és szabadságharcról szóló írásait gyűjtötte egybe és jelentette meg a Múzeum 1956 Emlékére Alapítvány Hőseink voltak címmel. A kötetet Bognár Nándor ismerteti. Az irodalmi, társadalmi és

A borító Aknay János művének felhasználásával készült

kulturális folyóirat jelen számát Aknay János, Csetneki József, Eöry Emil, Győrfy Sándor, Hudák Mariann, Kersch Manfred, Kéri Mihály, Puha Ferenc, Sz. Varga Ágnes Kabó és Wrobel Péter művei illusztrálták.

A Duna-part megrendelhető és előfizethető a Csuka Zoltán Városi Könyvtárban 2030 Érd, Hivatalnok u. 14.

E-mailen: dunapart@csukalib.hu vagy faxon: 06-23/365-470.

Az ERD mősora 2011. május 9–15.

május 9., hétfő
08:00 187 magazin ism.
08:30 Mikrofonláz ism.
09:00 Hit és Élet ism.
09:30 Négyeszmöközt ism.
09:45 Öngörgető magyar dok.film 55' ism. rend.: Gulyás Gyula
10:40 Érdi Panoráma ism.
11:10 Izörökök Szentgál 50/3 ism. gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' Róka Ildikó és Móczár István műsora
11:40 Mikrofonláz ism.
15:00 Négyeszmöközt ism.
15:15 Érdi Panoráma ism.
15:45 Mikrofonláz ism.
16:15 Hit és Élet ism.
16:45 187 magazin ism.
17:15 Földközlelben ism.
17:45 A jazz születésétől napjainkig, 24/3 A Ragtime kora 1912-1916 magyar zenés ismeretterjesztő film a Benkő Dixiland Band közreműködésével 43' ism. rend.: Szegő Mihály narrátor: Bács Ferenc
18:30 Életem Afrika 17/9. rész magyar útfilm 27' ism. rend.: Cseke Zsolt
Híradó
Esti mese
HáziMozi ajánló
Négyeszmöközt, beszélgetés aktuális témákról
Kézilabda mérkőzés Újbuda TC – ÉTV-Erdi VSE
21:25 Híradó ism.
21:40 Négyeszmöközt ism.
21:55 Tea két személyre ism.
22:25 Mikrofonláz ism.
22:55 HáziMozi ajánló ism.

május 10., kedd
08:00 Híradó ism.
08:15 Hit és Élet ism.
08:45 HáziMozi ajánló ism.
08:55 Tanuljunk kutyául magyar ismeretterjesztő film 41' ism. rendező: Dénes Gábor
09:35 Négyeszmöközt ism.
09:50 187 magazin ism.
10:20 Földközlelben ism.
10:50 Kézilabda-mérkőzés ism. Újbuda TC – ÉTV-Erdi VSE
14:45 Négyeszmöközt ism.
15:00 Hit és Élet ism.
15:30 Tea két személyre ism.
16:00 Izörökök Szentgál 50/3 ism. gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' Róka Ildikó és Móczár István műsora
16:30 Monda és valóság határán 4. rész Érd történelme (Reformkor) 30' ism rend.: Bárány Dániel, szerk.: Beke Zita
17:00 Mikrofonláz ism.
17:30 Mozgás ism.
18:00 Öngörgető magyar dok.film 55' ism. rend.: Gulyás Gyula
Híradó
Esti mese
HáziMozi ajánló ism.
Négyeszmöközt, beszélgetés aktuális témákról
Fény-Kép, kulturális magazin
20:25 Kalotaszegi Madonna magyar film 89' ism. rend.: Roudriguez Endre fsz.: Sárdy János, Adorján Éva
21:55 Híradó ism.
22:10 Négyeszmöközt ism.
22:25 Fény-Kép ism.
22:55 A jazz születésétől napjainkig, 24/3 A Ragtime kora 1912–1916 magyar zenés ismeretterjesztő film a Benkő Dixiland Band közreműködésével 43' ism. rend.: Szegő Mihály narrátor: Bács Ferenc
23:40 HáziMozi ajánló

május 11., szerda
08:00 Híradó ism.
08:15 Hit és Élet ism.
08:45 Fény-Kép ism.
09:25 Négyeszmöközt ism.
09:40 Vitalitás ism.
10:10 Monda és valóság határán 4. rész Érd történelme (Reformkor) 30' ism rend.: Bárány Dániel, szerk.: Beke Zita
10:40 Mikrofonláz ism.
11:10 Tea két személyre ism.
11:40 Földközlelben ism.
15:00 Négyeszmöközt ism.
15:15 Mozgás ism.
15:55 Fény-Kép ism.
16:25 Érdi Panoráma ism.
16:55 Tea két személyre ism.
17:25 Vitalitás ism.
17:55 Portrék a magyar műsorszórás történetéből V/3 Jenvay Kálmán magyar dok.film 48' ism. rend.: Tóth Péter Pál
18:45 Burleszk parádé
Híradó
Esti mese
Négyeszmöközt, beszélgetés aktuális témákról
Mozgás, sportmagazin
20:25 Portrék a magyar műsorszórás történetéből V/4 Garai László I. magyar dok.film 58' rend.: Tóth Péter Pál
21:25 Híradó ism.
21:40 Négyeszmöközt ism.
21:55 Mozgás ism.
22:25 Fény-Kép ism.

május 12., csütörtök
08:00 Híradó ism.
08:15 Fény-Kép ism.
08:45 Mozgás ism.
09:15 Négyeszmöközt ism.
09:40 Portrék a magyar műsorszórás történetéből V/4 Garai László I. magyar dok.film 58' ism. rend.: Tóth Péter Pál
10:40 Érdi Panoráma ism.
11:10 Tea két személyre ism.
11:40 Mikrofonláz ism.
15:00 Négyeszmöközt ism.
15:15 Vitalitás ism.
15:45 Tanuljunk kutyául magyar ismeretterjesztő film 41' ism. rendező: Dénes Gábor
16:25 Mikrofonláz ism.
17:05 Fény-Kép ism.
17:35 Mozgás ism.
18:05 Tea két személyre ism.
18:35 Burleszk parádé

19:00 Híradó
19:20 Esti mese
19:40 Négyeszmöközt, beszélgetés aktuális témákról
19:55 Földközlelben, környezetvédelem, ökológia
20:25 Út Calarasiba – Egy sikeres vállalkozó képe magyar dokumentumfilm 62' ism. rendező: Zsigmond Dező
21:25 Híradó ism.
21:40 Négyeszmöközt ism.
21:55 Földközlelben ism.
22:25 Izörökök Szentgál 50/3 ism. gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' Róka Ildikó és Móczár István műsora
22:55 Mikrofonláz ism.
23:25 Fény-Kép ism.

május 13., péntek
08:00 Híradó ism.
08:15 Fény-Kép ism.
08:45 Út Calarasiba – Egy sikeres vállalkozó képe magyar dokumentumfilm 62' ism. rendező: Zsigmond Dező
09:55 Négyeszmöközt ism.
10:10 Földközlelben ism.
10:40 Hit és Élet ism.
11:10 Mozgás ism.
11:40 Izörökök Szentgál 50/3 ism. gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' Róka Ildikó és Móczár István műsora
12:10 Vitalitás ism.
15:00 Négyeszmöközt ism.
15:15 Mozgás ism.
15:45 Út Calarasiba – Egy sikeres vállalkozó képe magyar dokumentumfilm 62' ism. rendező: Zsigmond Dező
16:45 Vitalitás ism.
17:15 Fény-Kép ism.
17:45 Földközlelben ism.
18:25 Életem Afrika 17/9. rész magyar útfilm 27' ism. rend.: Cseke Zsolt
18:55 Burleszk parádé
Híradó
Esti mese
Négyeszmöközt, beszélgetés aktuális témákról
Tea két személyre, beszélgetés érdi érdekes emberekkel
20:25 A jazz születésétől napjainkig, 24/4 A Ragtime kora 1916-1917 magyar zenés ismeretterjesztő film a Benkő Dixiland Band közreműködésével 46' rend.: Szegő Mihály narrátor: Mohai Gábor
21:10 Híradó ism.
21:25 Négyeszmöközt ism.
21:40 Tea két személyre ism.
22:10 Fény-Kép ism.

május 14., szombat
08:00 Híradó ism.
08:15 Négyeszmöközt ism.
08:30 Izörökök Örség 50/4 gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' Róka Ildikó és Móczár István műsora
09:00 Kézilabda mérkőzés ism. Újbuda TC – ÉTV-Erdi VSE
10:30 Ifipark, ifjúsági magazin
11:00 Tea két személyre ism.
11:30 Mozgás ism.
14:30 Kézilabda-mérkőzés ism. Újbuda TC – ÉTV-Erdi VSE
16:00 Érdi Panoráma, heti események összefoglalója
16:30 Csillagszem – Tabáni István
17:00 Fény-Kép ism.
17:30 Agóduunk érted... Allergiák egészségügyi ismeretterjesztő film 65' ism. forgatókönyv: Váci Szabó Márta
18:35 Izörökök Örség 50/4 gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' ism. Róka Ildikó és Móczár István műsora
19:00 Földközlelben ism.
19:30 Érdi Panoráma ism.
20:00 Monda és valóság határán 4. rész Érd történelme (Reformkor) 30' ism rend.: Bárány Dániel, szerk.: Beke Zita
20:30 Ifipark ism.
21:00 A nagy alakítás színes angol-ír filmvígjáték 88' rend.: Neil Jordan fsz.:Michael Caine, Michael Gambon Csak 12 éven felüli nézőknek ajánljuk!
22:30 Mojito ism.

május 15., vasárnap
08:00 Ifipark ism.
08:30 Fény-Kép ism.
09:00 Csillagszem ism. – Tabáni István
09:30 187 magazin – Ami a héten történt Pest megyében
10:00 Izörökök Örség 50/4 gasztronómiai magazin magyarországi tájakról 26' ism. Róka Ildikó és Móczár István műsora
10:30 Hit és Élet, vallás és civil társadalom
11:00 Ifipark ism.
11:30 Érdi Panoráma ism.
12:00 Csillagszem ism. – Tabáni István
15:00 A jazz születésétől napjainkig, 24/4 A Ragtime kora 1916-1917 magyar zenés ismeretterjesztő film a Benkő Dixiland Band közreműködésével 46' ism. rend.: Szegő Mihály narrátor: Mohai Gábor
15:45 Érdi Panoráma ism.
16:15 Ifipark ism.
16:45 Hit és Élet ism.
17:15 187 magazin – Ami a héten történt Pest megyében ism.
17:45 Földközlelben ism.
18:15 Életem Afrika 17/10. rész magyar útfilm 27' rend.: Cseke Zsolt
18:45 Elszállt egy hajó a szélben... KEKSZ II/1. magyar dokumentumfilm 60' ism. rend.: Kisfaludy András
19:45 Halálos tavasz magyar játékfilm 90' rend.: Kalmár László fsz.: Karády Katalin, Jávor Pál
21:15 Érdi Panoráma ism.
21:45 Tea két személyre ism.
22:15 Vitalitás ism.
22:45 A jazz születésétől napjainkig, 24/4 A Ragtime kora 1916–1917 magyar zenés ismeretterjesztő film a Benkő Dixiland Band közreműködésével 46' ism. rend.: Szegő Mihály narrátor: Mohai Gábor